

Concursul de interpretare – secțiunea pian

Desfășurată în perioada 14-23 septembrie sub cupola generoasă a Ateneului Român, ediția 2018 a prestigiosului concurs internațional *George Enescu* a avut ca membri ai juriului, la pian, personalități marcante ale concertisticii internaționale precum Philippe Entremont – președinte, Hyoung-Joon Chang, Dan Atanasiu, Dana Borșan, Andrei Pisarev, Pascal Rogé, Peter Jablonski și Philippe Dinkel. În competiție au fost audiați 45 de tineri proveniți din România, Moldova, Rusia, Germania, Coreea de Sud, Japonia, Letonia, China, Suedia, Serbia, Ucraina, Marea Britanie, S. U. A. Ca o remarcă de principiu, se impune constatarea că toți pianiiștii

reprezentând Kazahstanul, a realizat o variantă reușită, autentică a Sonatei op. 31 nr. 3 de Beethoven și a dat strălucirea cuvenită fragmentelor din *Suita „Petrușca”* de Strawinski. Cu mici scăpări de acuratețe în debutul sonatei beethoveniene op. 31 nr. 2, Cristian Sandrin a conferit acestei opere dramatism vibrant, iar creația sonoră a Sonatei nr. 1 op. 22 de Ginastera a impus prin vitalitate și strălucire, prin contraste viguroase și pregnanță stilistică, un spectacol pianistic care rămâne în memoria ascultătorilor ca un moment de referință. Demnă de reținut a fost și prezentarea amplă, avântată a *Sonatei* de Samuel Barber de către letonozul Daumants Liepinš.

În preziua finalei, Peter Jablonski, membru al juriului de la secția pian, a oferit un recital deosebit de atractiv. Atât din alcătuirea programului, cât și din stilul de interpretare, s-a degajat competența sa exhaustivă asupra artei sale de interpret. Autor de înregistrări integrale cu creația marilor compozitori pianiști din romantism până în contemporaneitate, dirijor, percuționist clasic și de jazz, Peter Jablonski are privilegiul acestei cuprinderi globale, al unei experiențe pluristilistice de excepție. Acest fapt se răsfrânge benefic asupra creării sonore a baladelor de Grieg și Samuel Barber, a sonatelor de Alexei Stanchinsky, precum și a *Sonatei a 9-a* de Scriabin. De un ales rafinement stilistic a fost și gestul de a alege trei mazurci de Scriabin și trei mazurci de Chopin, pe care le-a prezentat oarecum în oglindă, ca un omagiu tandru adus celor doi mari novatori ai artei clavicordului. Tânăr, frumos, îndrăzneț, sigur pe adevărurile muzicale pe care le susține, Peter Jablonski a reconfirmat, prin recitalul său, coexistența armonioasă a modernismului cu clasicitatea perenă a marilor valori, farmecul irezistibil al vocației cu multiple fațete de manifestare. Iar florilegiul postmodern cu care și-a încheiat programul, prelucrarea *El Salon Mexico* de Copland/ Bernstein, a întărit această imagine de multiculturalism democratic, o idee atât de intens vehiculată în spațiul intelectual internațional.

Și a venit seara finalei. Ateneul în sărbătoare a primit aflulxul de spectatori curioși să urmărească deznodământul concursului. Filarmonica „George Enescu” din București și-a onorat renumele prin colaborarea strălucită la un concert

Daria Parkhomenko

foto: Marius Văjjoaica

s-au prezentat la un nivel foarte ridicat. Fiind o spectatoare activă la toate edițiile acestui concurs, pot afirma, fără teama de a greși, că ediția de față a stabilit un standard nou, fără precedent. Cu alte cuvinte, toți candidații au meritat calificativul de la foarte bine în sus. A fost demnă de apreciat calitatea bogată și diversă, personalizată a sunetului, care a caracterizat toate evoluțiile scenice. Candidații au demonstrat înțelegerea superioară a fiecărei lucrări prezentate, cu specificul de stil, tehnică, expresivitate individuală.

Prima etapă, în ansamblu, a ocazionat auditoriului trei zile pline cu muzică pentru pian de cea mai aleasă factură și onorată cu interpretări admirabile. Autenticitatea stilistică și sinceritatea interpretărilor au fost calități nelipsite ce au satisfăcut pe deplin năzuința noastră de frumusețe sonoră. În această conjunctură, consider că juriul a avut misiunea dificilă de a alege 16 din cele 45 de prezentări de o ținută artistică aleasă. Fiind de acord cu selecția operată, am așteptat spectacolul minunat oferit în cea de a doua etapă. Dintre evoluțiile celor 16 rămași în competiție, am reținut cu deosebire programul lui Alexander Panfilov din Rusia, un exponent al prestigioasei școli moscovite, care a demonstrat siguranță, stăpânire suverană a instrumentului, o nobilă simplitate, liniște lăuntrică. I-am admirat arta subtilă în *Stampele* de Debussy și deopotrivă în tălmăcirea Sonatei op. 111 de Beethoven. Cu aceeași pregătire superioară la conservatorul moscovit, Ana Șevcenko,

Daumants Liepinš

foto: Marius Văjjoaica

foarte special, constând din trei variante ale celebrului *Concert nr. 3 în re minor op. 30 pentru pian și orchestră* de Serghei Rachmaninov. Coincidența a făcut ca toți trei finaliștii să propună în repertoriu această bijuterie a repertoriului concertant. Sub conducerea eficientă a dirijorului Vasili Sinaisky, soliștii au colaborat fructuos cu marele ansamblu simfonic, care și-a dat, la rândul său, măsura excelenței. Cel dintâi finalist, Alexander Panfilov, a demonstrat maturitate, anvergură, siguranță, cuprinderea cu autoritate a partiturii. Daria Parkhomenko a cântat cu patos, făcând dovada unui temperament de foc. A avut o viziune generoasă, multă vigoare, capacitate de convingere. Pianistul leton Daumants Liepinš ne-a oferit o versiune ce s-a caracterizat prin coeziunea lucrării în ansamblul ei, prin patosul autentic care a reverberat și s-a amplificat prin transmiterea către auditori. Am primit astfel mesajul unei muzici înaripate, profund convingătoare, marcată în același timp de o notă de puritate ingenuă, adolescentină. Melancolie, răzvrătire, tumult, jubilație pe culmile pasiunii, un romantism întârziat și totuși anistoric, ca trăsătură eternă a ființei umane. Iată câteva stări prin care am trecut toți cei prezenți, recunoscători la final acestor tineri competitori, marelui ansamblu și dirijorului său. Juriul a ales-o câștigătoare pe Daria Parkhomenko, la fel de merituosă, după opinia mea, ca și ceilalți doi colegi ai săi. Seara de gală s-a încheiat cu ceremonia de decernare a premiului, care a fost înmănat protagonistei pe scenă, în prezența juriului, de către președintele acestuia, Philippe Entremont. În sală a fost prezent ministrul culturii și cultelor din guvernul României, George Ivașcu. După ceremonia decernării, a fost anunțat și premiul pentru cel mai bine clasat candidat român din această ediție, premiu oferit de *Fundația Erbiceanu*. Premiul, în valoare de 2500 Euro, a fost atribuit pianistului Florian Mîtreă.

La capătul a zece zile încărcate de emoții la cea mai înaltă intensitate, participanții și spectatorii concursului de pian pot trage concluzia că am fost martorii unei ediții dense, de mare anvergură și spectaculozitate, cu momente ce vor rămâne mereu în tezaurul cu amintiri de preț. Astfel, putem avea satisfacția că mesajul de comuniune prin artă susținut cu pasiune de maestrul George Enescu rămâne prezent în actualitate și acționează în perspectivă.

Un cuvânt de laudă și prețuire se cuvine organizatorilor, în frunte cu echipa ARTEXIM, condusă de neobositul său director, Mihai Constantinescu, pentru a fi realizat cea de a 16-a ediție a concursului internațional de interpretare la nivelul cel mai bun de reprezentativitate și eficiență.

Lavinia COMAN

Concursul de interpretare - secțiunea vioară Viva Italia!

Re-lansată cu două decenii în urmă, această prestigioasă competiție are marea calitate ca, pe lângă faptul că oferă șansa unor generații de artiști să-și valorifice talentul - pus în valoare de imensul volum de muncă, ambele

necesare în definirea unei asemenea profesii - , să țină la curent lumea artistică, „pe viu”, cum se spune, cu toate informațiile privitoare la tendințele spre care evoluează școlile artistice de pe întreaga planetă. Natural, cei interesați în general de acest fenomen se pot pune la curent cu ajutorul mijloacelor de comunicare în masă, dar contactul nemijlocit oferă o experiență unică. Așa după cum bine se știe, de la reluarea competiției în anii '90, interesul a înregistrat un crescendo continuu, astfel încât la această ediție, a XVI-a, s-au înscris peste 400 de candidați la toate secțiile, dintre care la vioară 121. Bineînțeles că într-o primă fază s-a procedat la o triere, la start aliniindu-se 80 de concurenți din 22 de țări.

Raportul dintre dorință și posibil fiind unul extrem de important, în cele din urmă la tragerea la sorți pentru ordinea intrării în competiție a fost înregistrat un număr rezonabil (48) pentru un juriu alcătuit din mari maestri ai lumii violonistice, pe care i-am urmărit de-a lungul anilor pe scenele capitalei: Salvatore Accardo, Viktor Tretiakov, Pierre Amoyal (președinte), Silvia Marcovici, Pavel Vernikov, Augustin Léon Lara, Krzysztof Wegrzyn, Eduard Schmieder și nu în ultimul rând mult apreciatul nostru compatriot, violonistul Remus Azoîței. Interesul violoniștilor asiatici din Coreea de Sud, Japonia și mai nou China a fost însemnat, dar participarea europeană a fost la fel de consistentă și a contrabalansat întrucâtva hegemonia Extremului Orient, cu care am fost obișnuiți la ultimele ediții de la București și cu prezența lor la concursurile care se desfășoară pe întreaga planetă. Celor 6 reprezentanți ai Japoniei și celor cinci rămași

din lotul sud-coreean li s-au alăturat alți cinci reprezentanți ai Chinei, țară care a trimis mai puțini candidați la edițiile precedente, - fapt pozitiv, care a reîmprospătat trăsăturile acestei școli în memoria celor mai recentți observatori ai concursului. Tot așa, au existat asiatici care au concurat sub pavilioanele altor state precum Elias David Moncado (din Germania, care a interpretat un excelent *Subito* de Lutoslavski), Alicia Choi pentru SUA, exemplele pot continua...

În general nivelul a fost destul de bun, mai puțin omogen decât la edițiile precedente, distingându-se vreo trei niveluri: unul tradițional, care, acum, privit din perspectiva finalului a fost cel preferat (?), unul creativ, care ni se pare cel mai de viitor pentru un adevărat interpret (s-a remarcat Adam Koch Christenen, 18 ani, din Danemarca) și unul care, din păcate, a avut multe imperfecțiuni, astfel încât la etapa a II-a numărul celor admiși s-a micșorat dramatic, ajungându-